

***สภาพปัจจุบันและประเมินความต้องการรับการนิเทศเรื่องการขอมีวิทยฐานะของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
Current Conditions and Supervisory Needs Regarding Academic
Standing Advancement of Primary School Teachers under Ubon
Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1**

**นพวรรณ ชุมพล^{1*} ธีรวุฒิ เอกะกุล² มาลีรัตน์ ขจิตเนติธรรม³
Noppawan Chumpol^{1*} Theerawut Akakul² Maleerat Khajatnetitham³**

¹นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิธีวิทยาการวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹PhD student in Research Methodology, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²Department of Research Methodology, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

³สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³Department of Research Methodology, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: ittiwatthaitae@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและประเมินความต้องการรับการนิเทศเรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ตัวอย่างคือครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 221 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยมี 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพปัจจุบัน และด้านความต้องการรับการนิเทศ โดยแต่ละด้านมี 4 ชั้น ผลการวิจัย พบว่าทั้งด้านสภาพปัจจุบัน และด้านความต้องการรับการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D.= 0.84) และ($\bar{x} = 4.19$, S.D.= 0.81) โดยชั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งในด้านสภาพปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.15$, S.D.=0.94) และด้านความต้องการ ($\bar{x} = 4.25$, S.D.= 0.78) ด้านสภาพปัจจุบัน ชั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับการนิเทศสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน โดยการแนะนำตนเอง การสนทนาแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.37$ S.D.= 0.91) และด้านความต้องการ ชั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นิเทศชี้แจงสร้างความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะ ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.69) ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูต่อไป

คำสำคัญ: การนิเทศ, การขอมีวิทยฐานะ, ครูโรงเรียนประถมศึกษา

* Received: 31 May 2025, Revised: 5 July 2025, Accepted: 14 July 2025

ABSTRACT

This survey research aimed to study the current conditions and assess the needs for supervision regarding academic standing promotion for primary school teachers under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 221 teachers without academic standing, obtained via multi-stage random sampling. The instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a total reliability of 0.97. Data were analyzed using mean (M) and standard deviation (SD). The results indicated that the overall ratings for both current conditions ($M = 4.10$, $SD = 0.84$) and supervision needs ($M = 4.19$, $SD = 0.81$) were at a high level. Among the four supervision stages, the "pre-supervision knowledge provision" stage received the highest mean scores for both current conditions ($M = 4.15$, $SD = 0.94$) and needs ($M = 4.25$, $SD = 0.78$). Specifically, for current conditions, the highest-rated item was "building rapport among supervisors, administrators, and supervisees" ($M = 4.37$, $SD = 0.91$). For supervision needs, the highest-rated item was "supervisors clarifying the objectives of workshops to enhance knowledge on academic standing promotion" ($M = 4.40$, $SD = 0.69$). These findings can serve as a guideline for developing a blended supervision model to support teachers' academic standing promotion.

Keywords: Supervision, Academic Standing Promotion, Primary School Teachers

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีขีดความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลกได้อย่างมั่นคง ภายใต้บริบทของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเต็มไปด้วยความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความคลุมเครือ หรือที่เรียกกันว่า VUCA World (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560; วัฒนาพร ระบับทุกข์, 2563) ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา "ครู" ถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด และมีบทบาทโดยตรงในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม และเจตคติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมศักยภาพในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ จึงควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะตามสายงาน เพื่อให้ครูสามารถประยุกต์ใช้กับบริบทของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม รายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) ชี้ให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาครูในปัจจุบันยังคงมุ่งเน้นที่การฝึกอบรมในรูปแบบการบรรยายหรือทฤษฎีในห้องประชุม ซึ่งขาดกระบวนการนิเทศ ติดตาม และสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชั้นเรียน และขาดการเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงในโรงเรียน จึงขาดประสิทธิภาพในการพัฒนาอย่างแท้จริง

การนิเทศครู จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงความรู้จากการฝึกอบรมสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนิเทศที่มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร ช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้จากการสะท้อนผลการปฏิบัติของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการออกแบบพัฒนาการเรียนการสอน (วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2550) อย่างไรก็ตาม สภาพการนิเทศในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น การนิเทศไม่ต่อเนื่อง ขาดความสม่ำเสมอ การนิเทศไม่สอดคล้องกับบริบทของครูหรือความ

ต้องการเฉพาะบุคคล และมีลักษณะของการรายงานมากกว่าการพัฒนา ซึ่งทำให้ครูรู้สึกว่าการนิเทศไม่ช่วยส่งเสริมวิชาชีพของตนอย่างแท้จริง

ในขณะเดียวกัน การประเมินวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษาในประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินในระบบ PA ซึ่งเริ่มใช้อย่างเป็นทางการในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 ครอบคลุมทั้ง 4 สายงานหลัก มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมของการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา พร้อมลดภาระงานเอกสารด้วยระบบดิจิทัล (DPA) ที่บูรณาการการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือน และการคงวิทยฐานะไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564) อย่างไรก็ตาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีครูที่ไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 517 คน ที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการของการประเมินเพื่อความก้าวหน้าสายวิชาชีพได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งยังมีความต้องการรับการนิเทศเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ กระตุ้นแรงจูงใจ และให้การสนับสนุนเชิงวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินการตามเกณฑ์วิทยฐานะได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ การนิเทศที่ตอบสนองต่อความต้องการของครูในการขอมีวิทยฐานะ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพครู และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

จากสภาพการณดังกล่าว ข้าพเจ้าในฐานะศึกษานิเทศก์จึงมีความตั้งใจศึกษาเรื่อง “สภาพการนิเทศ และประเมินความต้องการรับการนิเทศ เรื่อง การขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1” เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ส่งเสริมสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา ควบคู่กับความก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และประเมินความต้องการรับการนิเทศ เรื่อง การขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และประเมินความต้องการรับการนิเทศ เรื่อง การขอมีวิทยฐานะ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากร และตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่ยังไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 517 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 233 แห่งใน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี เขื่องใน ม่วงสามสิบ ดอนมดแดง และเหล่าเสือโก้ก

1.2 ตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 221 คน คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทางสถิติของ (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อน .05 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) โดยเริ่มจากการสุ่มโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน ซึ่งแบ่งโรงเรียนตามพื้นที่อำเภอและสุ่มเลือกตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ จากนั้นจึงสุ่มครูผู้สอนจากโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยพิจารณาจำนวนครูที่สุ่มตามสัดส่วนของครูในแต่ละโรงเรียน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 สภาพปัจจุบันการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 ความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะ ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 4 ชั้น ได้แก่ ขั้นวางแผนการนิเทศ ขั้นให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ขั้นการดำเนินการนิเทศ และขั้นการประเมินผลการนิเทศ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาครู

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อใช้ในกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความเรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา

4.3 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา จากกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาในเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.4 ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา แล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์ค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อแล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00

4.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามแต่ละด้านและทั้งฉบับ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด 2560 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

4.6 นำเสนอแบบสอบถามดังกล่าวนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบขั้นสุดท้ายและให้ความเห็นชอบ

4.7 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง พร้อมนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลทางออนไลน์ด้วย Google form

5.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลของการตอบแบบสอบถาม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการดังนี้

6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยร้อยละ

6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

6.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการนิเทศวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิชยฐานะของครูโรงเรียนประถมศีกษา ดังตารางที่ 1-5

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิชยฐานะของครูโรงเรียนประถมศีกษา โดยรวม ทั้ง 4 ชั้น

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการรับการนิเทศ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ชั้นการวางแผนการนิเทศ	4.12	0.91	มาก	4.16	0.82	มาก
2	ชั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ	4.15	0.94	มาก	4.25	0.78	มาก
3	ชั้นการดำเนินการนิเทศ	4.05	0.75	มาก	4.22	0.80	มาก
4	ชั้นการประเมินผลการนิเทศ	4.09	0.72	มาก	4.14	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย		4.10	0.84	มาก	4.19	0.81	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิชยฐานะของครูโรงเรียนประถมศีกษา โดยภาพรวม ทั้ง 4 ชั้น อยู่ในระดับมากทั้งสภาพปัจจุบัน และความต้องการ เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้น พบว่า สภาพปัจจุบันและด้านความต้องการ ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือชั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ คือ ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.94) และ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.78)

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิชยฐานะของครูโรงเรียนประถมศีกษา ชั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการรับการนิเทศ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้นิเทศศีกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับความรู้เรื่องการขอมีวิชยฐานะ	4.01	0.79	มาก	4.27	0.98	มาก
2	ผู้นิเทศกำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิชยฐานะ	4.37	0.90	มาก	4.14	0.78	มาก
3	ผู้นิเทศออกแบบวิธีการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิชยฐานะ ให้มีการนิเทศทั้งแบบพบหน้าและแบบออนไลน์	4.15	0.98	มาก	4.37	0.90	มาก
4	ผู้นิเทศกำหนดทรัพยากรสำหรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิชยฐานะ	4.10	0.82	มาก	4.08	0.77	มาก

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการรับการนิเทศ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	วิทยฐานะ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เป็นต้น						
5	ผู้นิเทศจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะสำคัญเกี่ยวกับความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะ	4.02	0.86	มาก	4.16	0.73	มาก
6	ผู้นิเทศจัดทำเครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การนิเทศทั้งแบบพบหน้าและแบบออนไลน์	4.09	0.98	มาก	4.13	0.78	มาก
7	ผู้นิเทศจัดเตรียมดิจิทัลแพลตฟอร์มสำหรับการนิเทศแบบออนไลน์ เช่น Google Classroom, Google Meet, Line เป็นต้น	4.27	0.98	มาก	4.09	0.82	มาก
8	ผู้นิเทศจัดทำปฏิทินการนิเทศให้สอดคล้องกับการนิเทศแบบพบหน้าและแบบออนไลน์	3.98	0.90	มาก	4.04	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย		4.12	0.91	มาก	4.16	0.82	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ขั้นการวางแผนการนิเทศ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.12, S.D. = 0.91$) และความต้องการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.16, S.D. = 0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นิเทศกำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะ ด้านความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นิเทศออกแบบวิธีการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะ ให้มีการนิเทศทั้งแบบพบหน้าและแบบออนไลน์ ($\bar{x} = 4.37, S.D. = 0.90$)

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้นิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับการนิเทศสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน โดยการแนะนำตนเอง การสนทนา	4.37	0.91	มาก	4.16	0.92	มาก

ที่	รายการ	ความต้องการ			ความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับประสบการณ์การจัดการเรียนรู้						
2	ผู้นิเทศชี้แจงสร้างความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะ	3.98	0.90	มาก	4.40	0.69	มาก
3	ผู้นิเทศทดสอบสอบความรู้ความเดิมเกี่ยวกับความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของผู้รับการนิเทศ โดยใช้แบบทดสอบก่อนการอบรม	4.33	0.92	มาก	4.22	0.84	มาก
4	ผู้นิเทศอบรมให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะแก่ผู้รับการนิเทศ	4.05	0.98	มาก	4.22	0.84	มาก
5	ผู้นิเทศอบรมให้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับองค์ประกอบ ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเพื่อการขอมีวิทยฐานะ	4.09	0.98	มาก	4.19	0.76	มาก
6	ผู้นิเทศให้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อขอมีวิทยฐานะ	4.24	0.98	มาก	4.20	0.73	มาก
7	ผู้นิเทศอบรมให้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมจัดการเรียนรู้	4.27	0.98	มาก	4.39	0.75	มาก
8	ผู้นิเทศอบรมให้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้แพลตฟอร์มการนิเทศออนไลน์	4.10	0.82	มาก	4.18	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย		4.15	0.94	มาก	4.25	0.78	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ขั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.94) และความต้องการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับการนิเทศสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน โดยการแนะนำตนเอง การสนทนาแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.91) ด้านความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นิเทศชี้แจงสร้างความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 4 สภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ชั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้นิเทศประสานผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับการนิเทศเพื่อชี้แจงแนวทางการนิเทศและกำหนดการนิเทศโดยใช้ Google Meet	4.13	0.76	มาก	4.40	0.69	มาก
2	ผู้รับการนิเทศออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และส่งผลงานทางการแพลตฟอร์มการนิเทศออนไลน์ เช่น Google Classroom	3.98	0.80	มาก	4.22	0.84	มาก
	ผู้รับการนิเทศจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ออกแบบ	4.09	0.83	มาก	4.25	0.77	มาก
4	ผู้นิเทศเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบพบหน้า	4.15	0.76	มาก	4.28	0.72	มาก
5	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.99	0.84	มาก	4.20	0.73	มาก
6	ผู้รับการนิเทศปรับปรุงแผนการเรียนรู้ และส่งแผนที่ปรับปรุงทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Google Classroom และสะท้อนผลการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่าน Google Meet	3.96	0.62	มาก	4.33	0.75	มาก
7	ผู้นิเทศเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบออนไลน์ เช่น การถ่ายทอดทาง Google Meet หรือ การบันทึกวิดีโอการจัดกิจกรรมแล้วส่งใน Google Classroom	4.06	0.74	มาก	4.16	0.92	มาก
8	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การนิเทศออนไลน์ผ่าน Google Meet	4.02	0.64	มาก	4.19	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย		4.05	0.75	มาก	4.22	0.80	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ขั้นการดำเนินการนิเทศ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.75) และความต้องการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นิเทศเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบพบหน้า ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.76) ด้านความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นิเทศประสานผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับการนิเทศเพื่อชี้แจงแนวทางการนิเทศและกำหนดการนิเทศโดยใช้ Google Meet ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้นิเทศประสานผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับการนิเทศเพื่อชี้แจงแนวทางการนิเทศและกำหนดการนิเทศโดยใช้ Google Meet	4.04	0.73	มาก	4.12	0.80	มาก
2	ผู้รับการนิเทศออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และส่งผลงานทางการแพลตฟอร์มการนิเทศออนไลน์ เช่น Google Classroom	4.29	0.61	มาก	4.02	0.88	มาก
	ผู้รับการนิเทศจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ออกแบบ	4.12	0.62	มาก	4.10	0.83	มาก
4	ผู้นิเทศเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบพบหน้า	3.91	0.96	มาก	4.17	0.78	มาก
5	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.17	0.75	มาก	4.08	0.81	มาก
6	ผู้รับการนิเทศปรับปรุงแผนการเรียนรู้ และส่งแผนที่ปรับปรุงทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Google Classroom และสะท้อนผลการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่าน Google Meet	4.06	0.73	มาก	4.13	0.76	มาก
7	ผู้นิเทศเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบออนไลน์ เช่น การถ่ายทอดทาง Google Meet หรือ	4.00	0.64	มาก	4.26	0.79	มาก

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	การบันทึกวิดีโอการจัดกิจกรรมแล้วส่งใน Google Classroom						
8	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การนิเทศออนไลน์ผ่าน Google Meet	4.09	0.66	มาก	4.20	0.85	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.09	0.72	มาก	4.14	0.82	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ขึ้นการประเมินผลการนิเทศ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.72) และความต้องการมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้รับการนิเทศออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และส่งผลงานทางการแพลตฟอร์มการนิเทศออนไลน์ เช่น Google Classroom ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.61) ด้านความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้นิเทศเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบออนไลน์ เช่น การถ่ายทอดทาง Google Meet หรือการบันทึกวิดีโอการจัดกิจกรรมแล้วส่งใน Google Classroom ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.79)

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายตามประเด็นสำคัญดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศ ทั้ง 4 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D.=0.84 และ $\bar{x} = 4.19$, S.D.=0.81) โดยเฉพาะขึ้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศของผู้นิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดทั้งในด้านสภาพปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.15$, S.D.=0.94) และด้านความต้องการ ($\bar{x} = 4.25$, S.D.=0.78) สะท้อนให้เห็นว่าครูให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ก่อนเข้าสู่กระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วิจิตรดา วรธาดาสวัสดิ์ ,2566) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบผสมผสานอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในขั้นการวางแผนการนิเทศ ซึ่งเป็นขั้นตอนเริ่มต้นของกระบวนการนิเทศที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการให้ความรู้และเตรียมความพร้อมล่วงหน้า นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นัยนา ฉายวงศ์ ,2560) ที่เน้นย้ำว่า การให้ความรู้ก่อนการนิเทศเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการนิเทศ และพบว่าการใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ส่งผลให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัย สามารถจัดทำเค้าโครงการวิจัย และดำเนินการวิจัยได้ในระดับมาก การนิเทศที่มีประสิทธิภาพควรเริ่มต้นจากการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยการวางรากฐานองค์ความรู้ให้แก่ครูก่อนเข้าสู่กิจกรรมหรือกระบวนการนิเทศ ถือเป็นแนวทางที่ตอบโจทย์การพัฒนาครูในเชิงระบบ และสอดคล้องกับหลักการนิเทศแบบส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

ในขั้นการวางแผนการนิเทศ พบว่า ครูมีความต้องการให้ผู้นิเทศออกแบบวิธีการนิเทศที่มีทั้งแบบพบหน้าและแบบออนไลน์มากที่สุด ($\bar{x} = 4.37$, S.D.= 0.90) ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการรูปแบบการนิเทศที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และสามารถตอบสนองบริบทการทำงานของครูได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ (จิตรา มาศ และ สิทธิชัย, 2567) ที่เน้นว่า การดำเนินการนิเทศควรใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งแบบพบหน้าและแบบออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของครูในแต่ละพื้นที่ อีกทั้งยังเสนอให้การนิเทศภายในส่งเสริมกระบวนการ PLC และ Lesson Study เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุพรรณิ สายสมร, 2562) ที่เสนอรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา โดยเน้นว่าการวางแผนการนิเทศควรคำนึงถึงบริบทและความต้องการของครู และมีกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบ 6 ขั้นตอน ซึ่งแสดงถึงความจำเป็นในการออกแบบกระบวนการให้ยืดหยุ่นและเหมาะสม จะเห็นได้ว่า การออกแบบแผนการนิเทศที่เปิดโอกาสให้ครูมีทางเลือกในวิธีการเข้าร่วม ทั้งแบบพบหน้าและแบบออนไลน์ เป็นแนวทางที่สามารถตอบสนองความต้องการของครูได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นระบบในระยะยาว

ในขั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ สภาพปัจจุบันพบว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้นิเทศผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.37$, S.D.= 0.91) แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Poonpon, K., 2021) ที่ศึกษาเรื่อง "การพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา: ความต้องการและปัญหา" ซึ่งพบว่าการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นโอกาสสำหรับครูในการปรับปรุงทักษะการสอนและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของนักเรียนในห้องเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการสูงสุดในการได้รับการชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะ ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.69) สะท้อนถึงความต้องการความชัดเจนในกระบวนการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ สุตรุ่ง และ ผัสสพรณ วัฒนพงษ์ชาติ (2561) เรื่อง "การพัฒนาครู: แก้ปัญหาให้ตรงจุด" ที่พบว่าครูมีภาระงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากงานสอนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ การชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้ครูเห็นความสำคัญและสามารถจัดสรรเวลาเข้าร่วมการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะมีภาระงานมาก ดังนั้น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีและการชี้แจงจุดมุ่งหมายของการนิเทศอย่างชัดเจน จึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจในกระบวนการนิเทศ ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มใจ และสามารถนำสิ่งที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในขั้นการดำเนินการนิเทศ ครูมีความต้องการให้ผู้นิเทศประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับการนิเทศเพื่อชี้แจงแนวทางการนิเทศ รวมถึงกำหนดวัน เวลาในการนิเทศผ่านระบบออนไลน์ โดยเฉพาะผ่าน Google Meet มากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= 0.69) และมีความต้องการให้ผู้รับการนิเทศปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ และส่งแผนที่ได้รับปรับปรุงผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ($\bar{x} = 4.33$, S.D.= 0.75) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูมีแนวโน้มเปิดรับการนิเทศในรูปแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงาน การดำเนินการนิเทศในลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ (อารีลักษณ์ ปุ๊กน้อย, 2565) ที่เสนอว่า การนิเทศในยุควิถีใหม่

ควรส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลกรณีศึกษา การสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เช่น การนิเทศออนไลน์ การสร้างแพลตฟอร์มที่รองรับการส่งงานและให้ข้อเสนอแนะอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้การนิเทศมีความรวดเร็ว ยืดหยุ่น และตอบสนองความต้องการของครูได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ ช่วยให้การติดตามผลและพัฒนาการของครูเป็นไปอย่างมีระบบ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้นิเทศให้คำแนะนำหรือสะท้อนผลการสอนอย่างตรงจุด ซึ่งเป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการนิเทศไม่เพียงลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ แต่ยังเสริมสร้างความร่วมมือและการสื่อสารที่ชัดเจน เป็นพื้นฐานสำคัญของการนิเทศในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นความยืดหยุ่นและทันสมัย

ในขั้นการประเมินผลการนิเทศ พบว่าครูมีความต้องการให้ผู้นิเทศเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบออนไลน์มากที่สุด ($\bar{x} = 4.26$, $S.D. = 0.79$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kanitta Hinon, Prachyanun Nilsook, และ Witsanu Loetchantharangkun (2024) ที่พบว่ากระบวนการนิเทศการสอนออนไลน์ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การเตรียมการนิเทศ การดำเนินกิจกรรมการนิเทศ การให้คำแนะนำและการเป็นพี่เลี้ยง การให้คำชี้แนะเพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และการรายงานผลการให้คำชี้แนะ โดยการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการนิเทศการสอนออนไลน์มีสองรูปแบบหลัก คือ แบบประสานเวลา (synchronous) และแบบไม่ประสานเวลา (asynchronous) การที่ครูมีความต้องการให้ผู้นิเทศเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนออนไลน์นี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการนิเทศ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยให้กระบวนการนิเทศมีความยืดหยุ่นและสะดวกสบาย แต่ยังส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นอกจากนี้ การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการนิเทศการสอนออนไลน์ถือเป็นแนวทางที่เหมาะสมในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน จึงควรส่งเสริมให้ครูสามารถใช้เครื่องมือออนไลน์ เพื่อพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าโดยรวมสภาพปัจจุบันและความต้องการของครูอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะการให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการใช้รูปแบบการนิเทศที่มีทั้งแบบพบหน้าและออนไลน์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมและความยืดหยุ่นในการเลือกวิธีการนิเทศ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้นิเทศและครู รวมถึงการชี้แจงจุดมุ่งหมายของการนิเทศได้ช่วยเพิ่มความเข้าใจและความไว้วางใจในกระบวนการนิเทศ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในการนิเทศยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินการและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การออกแบบการนิเทศที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมจะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้และทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันและความต้องการรับการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)

1.1.1 กำหนดนโยบายการนิเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูในด้านการขอมีวิทยฐานะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.1.2 พัฒนานโยบายพัฒนาศักยภาพผู้นิเทศ ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้นิเทศ (ศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร) ให้มีความเชี่ยวชาญทั้งในด้านเนื้อหาการขอมีวิทยฐานะและทักษะการนิเทศโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.1.3 ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือ ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างโรงเรียน, เขตพื้นที่การศึกษา, และสถาบันอุดมศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการนิเทศร่วมกัน

1.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาองค์กร (สำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

1.2.1 พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบผสมผสาน ควรออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศที่ผสมผสาน (Blended Supervision Model) ระหว่างการนิเทศแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการนิเทศออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มที่ครูคุ้นเคยและเข้าถึงง่าย เช่น Google Classroom, Google Meet และ LINE เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและประสิทธิภาพ

1.2.2 พัฒนาระบบการประเมินออนไลน์ ควรพัฒนาระบบการและเครื่องมือประเมินผลการนิเทศผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น การใช้ Google Form หรือระบบการประเมินบน Google Classroom เพื่อให้การประเมินความสามารถของครูมีความสะดวก รวดเร็ว และสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับได้ทันที

1.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาบุคลากร (สำหรับครูและผู้นิเทศ)

1.3.1 เสริมสร้างความรู้ก่อนการนิเทศ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐานที่จำเป็นแก่ครู เช่น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวทางใหม่ และทักษะการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการนิเทศ ซึ่งเป็นประเด็นที่ครูมีความต้องการรับการพัฒนาสูงสุด

1.3.2 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่ได้จากการนิเทศไปใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสนับสนุนให้มีการส่งผลงานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อรับการตรวจประเมินและข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

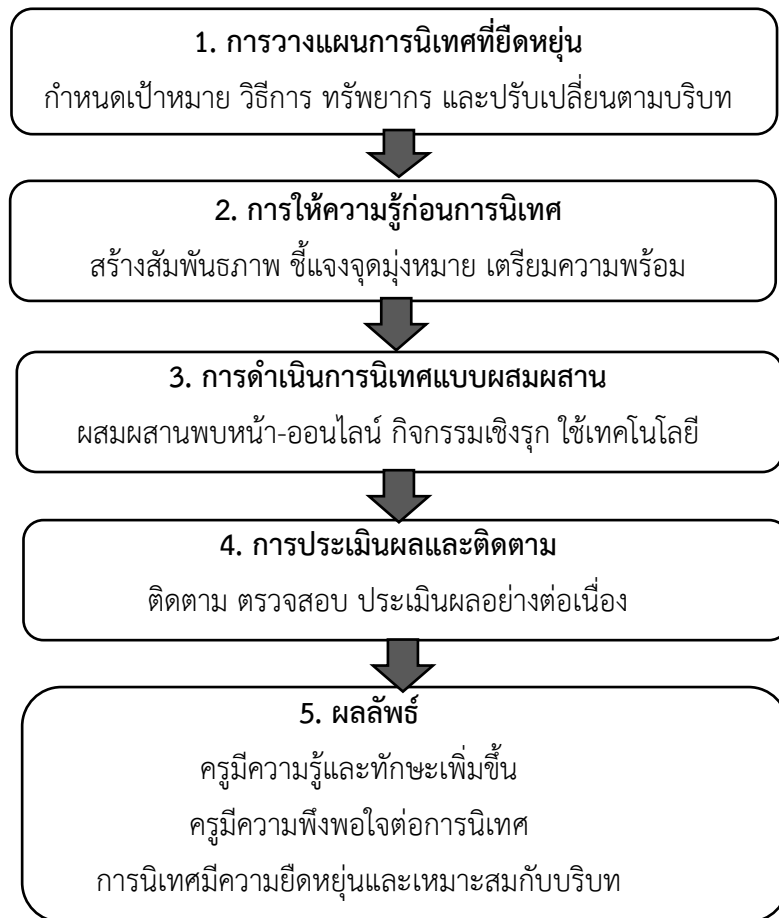
2.1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ควรมีการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครู โดยนำผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบ

2.2 การศึกษาประสิทธิผล ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้น ว่าส่งผลต่อความรู้ความสามารถในการขอมีวิทยฐานะของครูและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอย่างไร

2.3 การศึกษาปัจจัยความสำเร็จ ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงบริหารและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขอมีวิทยฐานะ

องค์ความรู้ใหม่

การนิเทศเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องการขอมีวิทยฐานะของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการที่มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยเน้นการผสมผสานระหว่างการนิเทศแบบพบหน้าและออนไลน์ การวางแผนอย่างเป็นระบบ การเตรียมความพร้อม และการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การนิเทศเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดัง แผนผังแสดงลำดับและความสัมพันธ์

แผนผังนี้สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการนิเทศที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเริ่มจากการวางแผนที่ยืดหยุ่น การเตรียมความพร้อมอย่างรอบด้าน การดำเนินการนิเทศที่ผสมผสานทั้งรูปแบบพบหน้าและออนไลน์ ตลอดจนการประเมินผลและติดตามอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ครูมีความรู้ ทักษะ และความพึงพอใจเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งสามารถนำกระบวนการนิเทศไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จิตรามาศ คำดีบุญ, และ สิทธิชัย สอนสุภี. (2567). แนวทางการนิเทศภายในแบบผสมผสานสำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. *วารสารวิจัย มข. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 12(2), 54.
- จุไรรัตน์ สดรุ้ง, และ ผัสสพรรณ ถนอมพงษ์ชาติ. (2018). คิदनอกกรอบ: การพัฒนาครู: แก้ปัญหาให้ตรงจุด. *วารสารศึกษาศาสตร์ (Journal of Education Studies)*, 46(2), 387-393.
- นงคณูช จอมเกาะ, ภควรรณ ลุนสำโรง, และ จีรนาถ ภูริเศวตกำจร. (2563). การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอสีคิ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 [รายงานการวิจัยต้นฉบับ]. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- นัยนา ฉายวงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตไม่ได้อภิปราย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ปณิดา วรณพิรุณ. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ. (2558). อนาคตภาพของการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556-2565). *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(3), 91-100.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู: ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.3/ว 9 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2564. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ* (พ.ศ. 2555-2558) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19: วิฤตหรือโอกาส การศึกษาไทย*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สุพรรณิ สายสมร. (2562). *รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตไม่ได้อภิปราย]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). *ครูสภาวิทยาทจารย์*, 1(1), 8–18.
- วิชรา เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจิตรา วรธาดาสวัสดิ์. (2566). รูปแบบการนิเทศการศึกษาระบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อารีลักษณ์ ปุกน้อย. (2566). *การนิเทศการศึกษาในยุควิถีใหม่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Hinon, K., Nilsook, P., & Loetchantharangkun, W. (2024). Competency-based online teaching supervision process for technical and vocational preservice teachers. *TEM Journal*, 13(2), 1028–1037. <https://doi.org/10.18421/TEM132-17>
- Poonpon, K. (2021). Professional development needs of in-service English language teachers in Thailand. *THAITESOL Journal*, 34(2), 1–25.